



# **Tractatvs De Sacramentis Et Censvris**

**Hurtado, Gaspar**

**Moretus, 1633**

Dispvatio IX. De integritate Confessionis Sacramentalis.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94788)

## DISPUTATIO IX.

## De integritate Confessionis Sacramentalis.

## DIFFICULTAS I.

*Utrum omnia peccata mortalia sint necessario explicanda.*

**C**ONVENIUNT Doctores, necessariam esse confessionem omnium mortalium, quæ post Baptismum commissæ sunt. Quod significatur in Concilio Lateranensi II. approbato ab Innocentio III. in cap. 21.

quod est 12. in titulo de Pœnitentia & remissionibus, & incipit, *Omnis utriusque sexus*; & in Decreto Eugenij IV. in Concilio Florentino post ultimam sessionem, & etiam significatur in Tridentino sess. 14. cap. 5. & can. 7. & eam confessionem esse necessariam Iure diuino, conueniunt communiter Doctores: quod etiam indicatur in dictis Concilijs, imò in Tridentino exprimitur. Quod etiam constat, quia necessitas confessionis omnium mortalium deducitur ex eo, quòd Christus Ioannis 20. Apostolis, & eorum in Sacerdotio successores, contulit potestatem absolendi & retinendi peccata, ex quo id deducit Tridentinum cap. illo 5. & nos deduximus Disputatione VII. Difficultate 1. quòd maxime congruum fuit ita à Christo institui, quia sicut numquam vnum peccatum mortale remittitur sine alio, ita etiam maxime conueniens fuit, ut in hoc Sacramento, ad remissionem peccatorum instituto, non fiat absolutio directè & per se, nisi ab omnibus mortalibus; ad absolutionem autem per se & directam peccati, requisita est confessio illius.

Ita tamen Iure diuino est necessaria confessio integra omnium mortalium, ut non solum sit necessaria necessitate præcepti diuini, seu quia præcepta est à Christo, sed etiam sit necessaria necessitate Sacramenti, seu ad valorem Sacramenti Pœnitentiæ, ut significat Tridentinum, ubi supra: quia in primis cap. illo 5. utramque necessitatem significat, dum ait: *Ex institutione Sacramenti Pœnitentiæ vniuersa Ecclesia semper intellexit, institutam etiam esse à Deo integram peccatorum confessionem, & omnibus post Baptismum lapsis Iure diuino necessariam existere.* Vbi prioribus verbis significat, integram peccatorum mortalium confessionem institutam esse à Christo partem essentiali Sacramenti Pœnitentiæ, ac proinde esse necessariam ad valorem illius: & posterioribus verbis, nempe, *Et omnibus post Baptismum lapsis Iure diuino necessariam existere*, significat, etiam esse necessariam necessitate præcepti diuini. Et can. 7. claritus significat, illam esse necessariam ad valorem, dum ait, confessionem omnium mortalium esse Iure diuino necessariam ad remissionem peccatorum; quia nequit ad hanc esse necessaria, nisi sit valida. Hæc autem necessitas confessionis omnium mortalium, ad effectum remissionis peccatorum, & antecedenter ad valorem, probatur congruenter dicta congruentia,

quia scilicet vnum peccatum mortale non potest remitti sine alio.

Est autem duobus prædictis modis necessaria confessio omnium mortalium, non omnium materialiter seu physice, id est omnium quæ commissæ sunt, sed omnium formaliter seu moraliter, id est omnium quæ modo humano & commode confiteri possunt, de quo postea.

Ex dictis deducimus, eum, qui confitetur tempore pro quo præcisè obliget præceptum diuinum, siue purum, ut in articulo mortis, siue etiam diuinum Ecclesiasticum annuæ confessionis, & non confitetur integrè omnia sua peccata mortalia, duplex peccatum mortale committere, alterum omissionis, contra præceptum diuinum posituum affirmatiuum confitendi integrè, siue purè diuinum, siue etiam Ecclesiasticum; & alterum commissionis contra præceptum diuinum naturale negatiuum non inuolandi Sacramentum Confessionis: eum verò, qui confitetur tempore pro quo non obligatur, & non confitetur omnia mortalia, peccare tantum dicto posteriori peccato commissionis, & non priori omissionis.

## DIFFICULTAS II.

*Utrum omnes species peccatorum sint necessario confitenda.*

**C**ONVENIUNT Doctores, non esse necessarium, confiteri omnes species peccatorum physice distinctas, nempe quòd occisio facta sit gladio, aut quòd facta sit veneno.

Est tamen difficultas, An sit necessarium confiteri omnes species peccatorum moraliter, seu in ratione peccati distinctas.

Caetanus tomo 1. Opusculorum, tract. 5. q. 3. Caietanus. Nauarrus in cap. *Desideret*, de Pœnitentia, dist. 5. Nauarrus. Canus Relectione de Pœnitentia, part. 5. §. *Ad Canus.* quartum argumentum, docent, non omnes species peccatorum moraliter distinctas esse necessariò confitendas, sed tantum illas, quæ ad sui curationem & remedium causant in Confessario diuersum iudicium, ut quòd occisio sit patris, aut sit Clerici; non verò reliquas, ut quòd diuinatio fiat per aquam, aut quòd fiat per ignem; quas existimant (quamuis formidose) specie morali differre, quæ eodem modo curanda sunt à Confessario: illas autem species existimant Caietanus & Canus diuersum iudicium causare in ordine ad curationem, quæ communiter sunt notæ medicæ doctis, non verò alias species subtiliores.

Sotus verò in 4. dist. 18. quæst. 2. art. 4. Suarez Sotus. disp. 22. sect. 2. Vasquez quæst. 91. art. 1. dub. 1. Suarez. Vasquez. Egidius. Egidius disputat. 7. dubio 2. & communiter Doctores docent, & meritò, omnes species peccatorum moraliter, seu in ratione peccati distinctas, esse necessariò confitendas. Quod absque dubio definitum est in Tridentino sess. 14. cap. 5. & Trident. can. 7. dum absolute, nulla adhibita exceptione

nec limitatione, decernitur, omnes species peccatorum, & omnes circumstantias speciem mutantem esse confitendas. Quod etiam insinuat Tridentinum in ratione quam adducit, quia scilicet alias Sacerdos non poterit rectè de criminum gravitate iudicare, & pœnitentiam, quam oportet, pro illis imponere, quia negari non potest, omnia peccata, quæ specie morali distinguuntur, siue eorum specifica distinctio sit communiter nota mediocriter doctis, siue non, sed tantum doctioribus, diuersum iudicium in ordine ad curationem & ad absolutionem causare in Confessario, quia à Confessario iudicantur moraliter specificè distincta, & pro eis, ut specie morali distinctis, pœnitentiam imponit, quamuis sapè pro peccatis specie morali distinctis pœnitentiam eiusdem rationis imponit, ut orationem, & aliquando æqualem.

Quod si diuiniatio per aquam & per ignem non generant diuersum iudicium in ordine ad curationem sui, est, quia specie morali non distinguuntur, quia utraque dæmon tamquam Magister docens honoratur.

Ex dictis constat, omnes circumstantias speciem moralem mutantem esse necessariò confitendas, cum omnes species morales peccatorum sint necessariò confitendæ. Quod etiam specialiter definit Tridentinum ubi suprà.

### DIFFICULTAS III.

*Utrum circumstantiæ, quæ speciem peccati non mutant, illud tamen augent aut minuunt intra eandem speciem, sint necessariò confitendæ.*

**D**ifficultas hæc tantum procedit de circumstantiis quæ cadunt supra peccatum mortale, & illud intra rationem mortalis augent aut minuunt, quia certum est, circumstantiam, quæ de peccato, quod aliàs esset tantum veniale, facit quod sit mortale, & circumstantiam, quæ de peccato, quod aliàs esset mortale, facit quod tantum sit veniale, quamuis intra eandem speciem peccati, esse necessariò confitendas.

Circa Difficultatem ergo conueniunt communiter Doctores, circumstantias, quæ intra rationem mortalis non aggrauant nec minuunt grauiter & notabiliter, non esse necessariò confitendas, ut constat ex sensu & usu fidelium: quod præterquam quod esset intolerabile & nimis durum, nullo sufficienti fundamento ostendi potest.

Est ergo difficultas de circumstantiis notabiliter aggrauantibus & notabiliter minuentibus intra rationem mortalis, & præcipue de notabiliter aggrauantibus.

Caietanus v. *Confessio*, conditione 15. Victoria de Confessione, num. 176. Canus Relección de Pœnitentia, p. 5. Catechismus Pij V. par. 2. cap. 5. n. 41. Dominicus Sotus in 4. d. 18. q. 2. art. 4. Petrus Sotus Lect. 9. de Confessione, Suarez disp. 22. sect. 3. Agidius disp. 7. dub. 2. docent, circumstantias notabiliter aggrauantes esse necessariò confitendas. Quod indicari videtur in can. *Consideret*, de Pœnit. d. 5. dum dicitur, confitendam esse circumstantiam temporis, loci, & ætatis, & utrum necessitate fecerit, an voluntate, & quanta fuerit visitationis. Quod etiam supponi videtur in pluribus Canonibus antiquis pœnitentialibus, à Gra-

tiano in fine Decreti relatis, dum in eis pro peccatis grauioribus intra eandem speciem grauioribus pœnitentiæ assignantur.

Quod etiam ratione probatur Primò, quia si circumstantiæ grauiter seu notabiliter aggrauantes non explicantur in cōfessione, non poterit Confessarius rectè de gravitate criminum iudicare, & pœnitentiam, quam oportet, pro illis imponere, quia grauitas peccatorum ratione earum circumstantiarum notabiliter crescit, & sunt digna pœna notabiliter maiore. Qua ratione vitur Tridentinum *Trident.* sess. 14. cap. 5. ad probandum, necessariò esse confiteri omnia mortalia, cuiuscumque speciei sint.

Secundò, quia circumstantiæ mutantem speciem intra genus mortalis, sunt necessariò confitendæ, ergo etiam notabiliter aggrauantes intra eandem speciem, quia ob has circumstantias peccata aliquando grauius fauciant animam, & periculosa sunt quam plura peccata, secundum speciem proueniencia ex circumstantiis mutantibus speciem. Qua ratione vitur Tridentinum ubi suprà, ad probandum, etiam esse confitenda peccata occultissima & purè interna, quia scilicet hæc aliquando grauius fauciant animam, & periculosa sunt peccatis manifestis & externis.

S. Thomas verò in 4. d. 16. q. 3. ar. 2. quæstion. 5. Paludanus quæst. 3. ar. 3. Durandus q. 4. Dionysius q. 2. Albertus ar. 24. Bonauentura d. 17. quæst. ult. Richardus ar. 3. quæst. 5. Almainus quæst. 1. ar. 2. Adrianus q. 4. de Confessione, Medina Cod. de Confess. quæst. de Circumstantiis cōfendis, Antoninus 3. p. tit. 14. c. 19. Siluester v. *Confessio* 1. q. 9. Nauarrus cap. 6. n. 6. Toletus lib. 3. c. 7. & Valquez q. 91. ar. 1. dub. 2. docent, & merito, circumstantias notabiliter aggrauantes intra eandem speciem, non esse necessariò confitendas, quia necessitas integritatis confessionis solum est ex institutione, & ex iure Christi: sed non constat Christus instituisse confessionem earum circumstantiarum, ut necessariam ad valorem Sacramenti, nec eam præcepisse, ergo non est dicendum, necessariam esse illas confiteri. Consequenter patet, quia absque fundamento, & magno, non est admittenda necessitas confessionis tam duræ & tam difficilis, & tam rigorosæ, cum potuerit Christus Sacramentum confessionis instituire & præcipere instar iudicij nõ ad eam exacti & rigorosi, ut necessarium sit in eo de dictis circumstantiis iudicare, & eis attentis pœnitentiam imponere, sed instar iudicij ita suauis, ut in eo sufficiat species & numerum mortalium confiteri, & eis attentis pœnitentiam imponere. Quod autem non constet, Christum confessionem dictarum circumstantiarum præcepisse, nec eam ut necessariam ad valorem instituisse, patet, quia id non constat ex Scriptura, nec ex traditione aliqua, nec ex Patribus, nec ex definitione aliqua Ecclesiæ: Imò Ecclesiæ in Tridentino ubi suprà ex Ioan. 20. ubi Christus Sacramentum confessionis instituit, solum deduxit necessitatem confitendi species & numerum mortalium, & circumstantias speciem mutantem, nulla facta mentione circumstantiarum aggrauantium intra eandem speciem: quo satis indicatur, Tridentinum non fuisse persualum, necessariam esse ex ordinatione Christi illas confiteri, aliàs in re doctrinali ad eam graui diminutè processisset. Nec id constat ex aliqua efficaci ratione, nec ex aliquo alio efficaci fundamento, ut patebit statim, dum fundamentis aduersariorum satisfacimus.

Caietanus.  
Victoria.  
Canus.  
Catech.  
Do. Sotus.  
Pet. Sotus.  
Suarez.  
Agidius.

Et ob hanc dictam rationem, idem dicendum est de circumstantijs grauius seu notabiliter minuentibus seu alleuiantibus peccatum intra rationem mortalis, quod scilicet non sint necessario confitenda, vt contra Dominicum Sotum docent communiter Doctores (etiam illi, qui quoad circumstantias notabiliter aggrauantes nobis aduersantur) & maiori ratione quam circumstantiæ notabiliter aggrauantes, quia confiteri circumstantias notabiliter minuentes, excusationem potius redolet, quam accusationem. Nihilominus, quamuis has circumstantias confiteri, excusationem redoleat, licitum est, imò & laudabile, si id fiat ex fine explicandi perfecte & exacte veritatem.

In dicto ergo can. *Consideret*, de Pœnitentia d. 15, pro aduersarijs adducto, non continetur necessitas, nec præceptum confitendi circumstantias in eo assignatas, quia in eo continentur plures, quæ aut non aggrauant, aut saltem non aggrauant notabiliter, vt tempus, locus, & ætas: sed in eo tantum continetur consilium confitendi illas.

In illis verò antiquis Canonibus in fine Decreti habitis, assignantur grauioribus pœnitentiæ pro grauioribus peccatis intra eandem speciem: ex hoc tamen non deducitur, tempore illo ex necessitate confitendas esse circumstantias notabiliter aggrauantes; quia etiam pro peccatis leuiter grauioribus assignantur grauioribus pœnitentiæ, & tamen circumstantiæ leuiter tantum aggrauantes non explicantur in confessione ex necessitate: assignantur ergo in illis grauioribus pœnitentiæ pro peccatis grauioribus, etiam pro leuiter tantum grauioribus, quia tunc ob feruorem illius temporis regulariter explicabantur plures circumstantiæ ex aggrauantibus, etiam leuiter tantum aggrauantibus: imò nunc etiam à non paucis aliquando explicantur.

Ad primam autem rationem concedimus, quod etiam, quando circumstantiæ notabiliter aggrauantes non explicantur, non possit Confessarius recte iudicare de grauitate accidentali peccatorum ipsis superaddita, & proueniente ex eis circumstantijs, nec pœnitentiam ei correspondentem imponere; si tamen explicantur species & numerus mortalium, potest recte iudicare de grauitate specifica & numerica, & de accidentali ratione, cuius peccata aliquando sunt mortalia; quod sufficit vt satisfiat institutioni & præcepto Christi confessionis, qui noluit amplius exigere, vt suauiter & non rigide procederet. Nec ratio Tridentini habet locum in circumstantijs notabiliter aggrauantibus intra eandem speciem, quia ea non probat, omnia mortalia cuiuscumque speciei esse necessario confitenda, quia id deducit ex Ioan. 20. vbi Christus Sacramentum Pœnitentiæ instituit: sed, hoc supposito, dicta ratione tantum probat, omnia mortalia in specie & sigillatim esse necessario confitenda, quando moraliter fieri potest; & non sufficere illa tantum in communi & in genere confiteri: quia si sic tantum confiterentur, non posset Confessarius recte iudicare de omnibus mortalibus, & pro eis pœnitentiam proportionatam imponere.

Et ad secundam concedimus, peccata mortalia aliquando ob circumstantias notabiliter aggrauantes intra eandem speciem, grauius lauciare animum, & periculosiora fieri, quam ob circumstantias speciem mutantes. Nihilominus Christus exegit harum confessionem, & non illarum, vt iam diximus: nec ratio Tridentini pro peccatis occul-

tis & internis, habet locum in illis; quia illis verbis, *Quæ nonnumquam animum grauius lauciant, & periculosiora sunt*, non redditur ratio, ob quam peccata occulta & interna debeant confiteri, quia hoc deduxit ex eo quod sint mortalia, quando sunt talia; sed redditur ratio, ob quam non debeat videri non esse necessario confitenda ex eo quod sint occulta aut interna, cum scilicet aliquando sint peiora, quam manifesta, & quam externa.

Ex dictis constat, quod quamuis Christus instituerit Sacramentum Pœnitentiæ instar iudicij, sed non adeo exacti & rigorosi, vt voluerit amplius esse confitendum necessario, quam species & numerus peccatorum mortalium, nec Confessarium necessario iudicare de alio quam de pœnitentiam imponere, & æquitatem in ea imponenda seruare, nisi iuxta grauitatem specificam & numericam mortalium, & non iuxta excessiuam ex circumstantijs prouenientem, nisi ex suppositione quod pœnitens velit illas confiteri, & clauibus Confessarij subijcere.

## DIFFICULTAS IV.

De quibusdam circumstantijs in particulari, utrum debeant confiteri.

Circumstantiæ humanorum actuum septem communiter numerantur, hoc versu contentæ:  
*Quis, Quid, Vbi, Quibus auxilijs, Cur, Quomodo, Quando.*

De harum nonnullis in particulari disputandum est, an sint necessario confitendæ, vt doctrina Difficultate præcedenti à nobis tradita melius intelligatur.

## Q V A N D O.

Circa circumstantiam *quando*, per quam explicatur tempus in quo fit actio, est difficultas: Primò, An duratio peccati mortalis, quando est notabiliter excessiua & aggrauans, sit necessario confitenda.

Sotus & Canus vbi Difficultate præcedenti, partem affirmatiuam tuerentur, quia qui bis peccat per vnam horam, tenetur numerum binarium confiteri; sed qui semel peccat per duas horas continuas, non minus, imò magis peccat quam qui bis per vnam; ergo tenetur durationem illarum duarum horarum confiteri.

Nauarrus verò & Vasquez vbi Difficultate præcedenti partem negatiuam tradunt, & meritò: quia ex institutione & præcepto Christi non cognoscimus necessitatem confitendi, nisi species & numerum mortalium, non circumstantias ad species & ad numerum impertinentes, quamuis ratione earum vnum peccatum ita notabiliter crescat in malitia accidentali, vt pluribus mortalibus æqualeat.

Secundò est difficultas, An circumstantia diei Festi, in quo fit mortale, sit necessario confitenda.

Alexander, Bonauentura, & Adrianus, quos refert & sequitur Corduba lib. 1. q. 6. partem affirmatiuam tuerentur, quia peccatum ratione diei Festi speciem mutat, seu addit, quia eo ipso peccatum fit contra Religionem, quia peccatum est opus seruile: quia qui facit peccatum, seruus est peccati; opus autem seruile in die Festo est contra Religionem.

Caietanus verò 2. 2. quæst. 122. ar. 4. Sotus 2. de Iustitia q. 4. ar. 4. Nauarrus, Suarez, Vasquez, Egidius, & communiter Doctores, partem negatiuam tradunt, Egidius.

tradunt, & meritò: quia peccatum ratione diei Festi non mutat speciem, quia non est opus seruile quod in honorem Dei in die Festo ab Ecclesia prohibetur, quia ab ea tantum prohibetur opus quod est tantum seruorum, ut laborare in agro; peccatum autem non est proprium seruorū, quia etiam conuenit heris & dominis, imò peccatum ratione diei Festi non aggrauat notabiliter.

Tertio est difficultas, An, quando in eodem die occurrit duplex præceptum, latū ex eodem proximo motiuo specifico virtutis, ut quando in eodem die occurrit duplex Festum obseruandum, in quo audienda est Missa ex duplici præcepto, & utroque Religionis, etiam quando vnum ex illis est alicuius Sancti, & quando in eodem die occurrit duplex Vigilia, aut Vigilia & Quatuor tempora, in quo ieiunandum est ex duplici præcepto temperantiae, an scilicet tunc conuendenda sit necessariò hæc circumstantia occurfus illius duplicis præcepti in eodem die.

Nauarrus. Nauarrus cap. 11. nu. 4. Egidius disp. 7. dub. 6. & Reginaldus lib. 6. nu. 129. affirmant, quia tunc fiunt duo peccata mortalia.

Vasquez. Vasquez verò 1. 2. disp. 98. cap. 3. Henriquez lib. 5. cap. 5. & Suarez negant, & meritò: quia in dicta omissione aut commissione est vna tantum numero malitia, & vnum tantum numero peccatum, quia malitia eiusdem speciei, quæ ex violatione vniūque præcepti, vapore eiusdem speciei, prouenit, continuatur in vna illa omissione aut commissione, quia ex vna parte habet eandem numero materiam, & eandem numero circumstantias: & ex altera parte non respicit aliqua diuersa extrinseca, in ordine ad quæ possit numero multiplicari, ut contingit, quando alicui personæ vno præcepto prohibetur opus aliquod, ne ex eo eueniat Petro damnum; & altero præcepto prohibetur idem opus, ne ex eo eueniat damnum Paulo, quia tunc opus illud ob respectum ad ea duo extrinseca, nempe ad Petrum & ad Paulum, habet duplicem malitiam iniustitiæ, vnam contra Petrum, & alteram contra Paulum.

#### Q V O M O D O.

Circa circumstantiam *quomodo*, per quam intensio actionis humana explicatur, est difficultas, An sit necessariò explicanda, quando notabiliter aggrauat.

Per. Sotus. Petrus Sotus & Suarez docent, esse necessariò explicandam in confessione, quando agnosci potest.

Suarez. Vasquez verò, & communiter Doctores docent, non esse necessariò explicandam, quamuis agnoscat, & meritò, ob generalem rationem adductam Difficultate præcedenti: quod maximè confirmat vsus fidelium, etiam sapientium & timorata conscientia.

#### Q V I D.

Ad circumstantiam *quid* pertinent conditiones materie peccati. Circa quam est difficultas, An quantitas materie in furto, quando mortaliter aggrauat supra eam, quæ sufficit ad mortale, sit necessariò explicanda in confessione.

Suarez. Suarez, Egidius, & communiter recentiores Thomistæ affirmant, ob rationem generalem circumstantiarum notabiliter aggrauantium. Idem quoad hanc circumstantiam docet Valentia, quia existimat eam pertinere ad substantiam furti in

indiudivo, quia est obiectum furti in indiudivo.

Nauarrus verò c. 6. n. 9. Toletus & Vasquez negant, & meritò: quia quamuis quantitas rei furata non sit circumstantia furti totalis in indiudivo, quia pertinet ad eius obiectum, & consequenter ad eius substantiam, nihilominus absque eo quod excessus ille notabilis explicetur à pœnitente, si tamen dicat se quantitatem grauem fuisse furatum, exprimit sufficienter indiudivum etiam totale furti non distinctè, sed confusè (ad eum modum, quo ille, qui confitetur se quemdam hominem occidisse, non assignando Petrum quem occidit) quia non est necessarium confiteri id, absque quo peccatum in indiudivo potest saltem confusè explicari, siue id sit circumstantia siue non.

Quia ergo quantitas excessiua materie furti non est circumstantia peccati furti totalis in indiudivo, quia pertinet ad eius substantiam, cum sit pars obiecti ipsius, idè qui furatus est centum, non satisfacit confitendo se furatum quadraginta, quia non confitetur adhuc confusè indiudivum illud totale furti quod commisit.

Sed quamuis quantitas excessiua materie furti non sit circumstantia furti totalis in indiudivo, est tamen circumstantia furti partialis præsuppositi, siue realiter siue per rationem ad furtum partiale habens pro obiecto quantitatem excessiuam, quia furto partiali præsupposito, siue realiter siue per rationem habenti pro obiecto priorem partem furti, accidit furtum partiale sublequens, habens pro obiecto partem excessiuam furti; ac proinde hæc posterior pars excessiua furti est circumstantia furti partialis præsuppositi, est autem circumstantia aliquando realis, quando videlicet materia furti successiue accipitur, & aliquando est circumstantia rationis, quando videlicet simul accipitur, imò tunc quantitas excessiua non est determinata materialiter, sed formaliter.

Obseruandum tamen est, quòd quamuis quantitas excessiua materie furti non sit necessariò confitenda per se ratione aggrauationis, tamen aliquando per accidens est necessariò confitenda à pœnitente, aut ratione excommunicationis annexæ furto in ea quantitate, ut ab ea excommunicatione absoluat, saltem dicendo se furatum fuisse tantam quantitatem ut excommunicationem incurreret, aut ratione restitutionis, aut ratione pœnitentiæ medicinalis, ut in futurum caueat furtum, ob quæ pœnitens Confessario interroganti de quantitate determinata furti respondere tenetur, nisi pœnitenti aliàs constet; nec ratione restitutionis, nec ratione cautionis in futurum se indigere directione & consilio Confessarii, quia tunc non tenetur respondere, nec Confessarius poterit illi, quia non responderet, absolutionem negare, si verbis pœnitentis, aut aliter reddatur moraliter securus de prædictis: licet nec pœnitens tenetur respondere de consuetudine peccandi, si ipsi constet non indigere directione Confessarii ad cautionem in futurum, nec Confessarius poterit illi absolutionem negare quia non responderet, si aliàs reddatur de eo moraliter securus.

Ad circumstantiam *quid* reducitur à Theologis circumstantia *circa quid*, quæ explicatur persona, circa quam sit peccatum quoad eius conditiones & qualitates.

Circa hanc circumstantiam *circa quid*, seu *quid* supponimus, esse necessariò confitendam, quoties ratione

ratione illius oritur aliqua malitia secundum speciem distincta, ut quando quis occidit suum patrem, aut Clericum.

Est tamen difficultas Primò, An circumstantia virginitatis personæ cum qua committitur fornicatio, ratione cuius fornicatio dicitur stuprum, ut quando quis violat virginem, sit necessariò confitenda.

Conueniunt Doctores, esse necessariò confitendam, quando violenter violatur virgo, quia tunc violatio supra speciem peccati luxuriæ contra castitatem, addit speciem peccati iniustitiæ; imò duplicem numero malitiam iniustitiæ, alteram, quia virgo violenter opprimitur, sicut quado quacumque alia antea violata postea violenter opprimitur; alteram, quia violenter defloratur.

Est ergo difficultas, An quando virgo, ipsa consentiente, violatur, sit necessariò confitenda.

Non desunt, qui docent, etiam tunc esse necessariò confitendam, quia existimant intra latitudinem intemperantiæ speciem mutare.

Sotus verò in 4. dist. 18. q. 2. art. 5. Vasquez 1. 2. disp. 112. c. 1. Sancius 7. de Matrimonio disp. 14. Egidius disp. 7. n. 19. & Reginaldus lib. 6. n. 128. docent, tunc non esse necessariò confitendam, & merito: quia nullo fundamento constat tunc mutare aut addere speciem, imò non esse circumstantiam notabiliter aggrauantem. Quod etiam est verum, ut aduertit Egidius, quamuis virgo sit sub custodia parentum, dum parentibus nulla inferatur violentia; quia hac seclusa, nulla alia illis irrogatur iniuria.

Secundò est difficultas, An consanguinitas, & etiam affinitas personæ ad quam luxuriosè acceditur, sit necessariò confitenda.

Conueniunt Doctores, circumstantiam tam consanguinitatis quam affinitatis esse necessariò confitendam, saltem sub nomine cognationis carnalis confitendo incestum, quia tam consanguinitas quam affinitas addit fornicationi oppositæ castitati nouam speciem incestus oppositi pietati.

Est tamen difficultas, An consanguinitas sit necessariò distinguenda ab affinitate, & gradus cuiuslibet inter se.

Nauarrus c. 16. n. 3. quoad vtrumque affirmat, quia consanguinitas addit malitiam specie distinctam à malitia quam addit affinitas, & quilibet gradus earum addit malitiam specie distinctam ab ea quam addit quilibet alius gradus.

Caietanus verò 2. 2. q. 154. art. 9. quoad vtrumque negat, quia malitia incestus, quam consanguinitas addit, est eiusdem speciei cum malitia quam addit affinitas; & malitia quam addit consanguinitas in quolibet gradu, est eiusdem speciei; & etiam malitia quam affinitas addit in quolibet suo gradu, est eiusdem speciei: quamuis malitia proueniens ex consanguinitate sit intra eandem speciem notabiliter maior, quam proueniens ex affinitate; & etiam malitia quam addit quilibet gradus supra alterum, propinquior videlicet supra remotiorem.

Nos tamen existimamus, consanguinitatem esse necessariò distinguendam ab affinitate, quia consanguinitas, utpote cognatio secundum speciem distincta ab affinitate, addit malitiam specie distinctam à malitia quam addit affinitas. Difficile tamen existimamus, gradus ipsos consanguinitatis inter se, & gradus affinitatis inter se esse necessariò

distinguendos, quia difficile est gradus ipsos consanguinitatis inter se, utpote inter se eiusdem speciei, & gradus affinitatis inter se, utpote inter se eiusdem speciei, addere malitiam distinctam secundum speciem; quamuis intra eandem speciem addant notabiliter maiorem illi qui sunt propinquiore. Ob quod non desunt (ut Cord. q. 2. refert) qui existiment, gradus consanguinitatis non esse inter se necessariò distinguendos & explicandos, neque gradus affinitatis inter se, sed sufficere, si pœnitens dicat se personam consanguineam cognouisse, non declarando gradum consanguinitatis; & se personam affinem cognouisse, non declarando gradum affinitatis. Confessarius autem qui in confessione sollicitat feminam pœnitentem ad peccatum luxuriæ cum ipso, id tenetur in confessione explicare, quia præter peccatum luxuriæ contra castitatem, peccat etiam peccato sacrilegij contra reuerentiam sacram Pœnitentiæ, quia id est prohibitum intuitu reuerentiæ illius.

## Q V I S.

Circa circumstantiam *quis*, quæ conditionem & qualitatem personæ operantis inquit, potest etiam esse difficultas circa virginitatem peccantis cum alio, & circa eius consanguinitatem & affinitatem. Idem tamen omnino dicendum est, ac dictum est de eisdem existentibus in persona cum qua peccatur, & pertinentibus ad circumstantiam *circa quid* aut *quid*.

Addunt nonnulli, dignitatem personæ peccantis esse necessariò confitendam. Id tamen absque fundamento dicitur, ut Egidius aduertit num. 19. Fatemur, personam in dignitate constitutam suo peccato mortali publico non raro alios mortaliter scandalizare, seu ad peccandum mortaliter inducere: & in casu, in quo ad id inducat, est necessariò confitendum scandalum, quia ex eo quod inducit ad mortale, aliud peccatum mortale committit, distinctum ab eo quo ad illud inducit, dignitas tamen personæ non est necessariò confitenda.

## V B I.

Circa circumstantiam *vbi*, per quam circumstantia loci explicatur, difficultas est, An quando peccatum mortale fit in loco sacro, circumstantia loci sacri sit necessariò confitenda.

Medina Cod. de Confessione, q. 9. de circumstantijs confitendis, partem affirmatiuam tuetur, quia quolibet peccato adhuc interiori sit irreuerentia loco sacro contra Religionem.

Caietanus verò, Suarez, Vasquez & Egidius partem negatiuam tradunt, & merito: quia peccata tantum homicidij & effusionis voluntariæ seminis, & etiam furti, addunt malitiam sacrilegij contra Religionem, ex eo quod fiant in loco sacro, quia hæc tantum peccata sunt prohibita, & solo Iure humano, fieri in loco sacro, intuitu reuerentiæ talis loci. Imò addunt Lessius de Iustitia c. 45. Reginaldus lib. 14. n. 42. & Egidius, non quodcumque furtum in loco sacro commissum addere malitiam sacrilegij, sed tantum quando subripitur res deposita, aut custodita in loco sacro tamquam in asylo; quia id tantum videtur prohibitum Iure humano, ut indicatur in can. *Quisquis* 17. q. 4. vbi furtum in loco sacro prohibetur.

In peccato autem sacrilegij sepeliendi excommunicatum non toleratum, & Paganum, & infidelem

delem baptizatum in loco sacro, & in peccato sacrilegij iudicis extrahentis delinquentem de loco sacro gaudentem immunitate illius, locus sacer non est circumstantia alterius peccati præsuppositi, respectu cuius possit esse circumstantia, quia in peccato sepeliendi excommunicatum, aut pagannm, aut infidelem baptizatum, nullum aliud est peccatum quam sacrilegij, quia sepelitur excommunicatus, aut paganus, aut infidelis baptizatus in loco sacro; & in dicto peccato sacrilegij iudicis, quamvis etiam sit aliud peccatū iniustitia contra delinquentem qui extrahitur, istud tamen non est prius, sed si aliquod est prius, est ipsū sacrilegium.

Circa circumstantiā quibus auxilijs, per quam instrumentum quo quis peccat explicatur, & etiam concausa, à qua quis ad peccandum iuuatur; & circa circumstantiam *cur*, per quam finis peccati ipsi peccato extrinsecus (qui dicitur finis operantis) explicatur, nihil peculiare dicendum occurrit, præter ea, quæ dicuntur in Tractatu de Peccatis.

## DIFFICULTAS V.

*Quomodo numerus peccatorum mortalium sit confitendus.*

Trident.  
Concilium  
Later. II.  
Eugen. IV.

Conueniunt, contra nonnullos Canonistas, reliqui Doctores, non sufficere pœnitenti, si dicat, se sæpius peccasse mortaliter, v.g. se sæpius furatum fuisse, sed ei necessarium esse omnia & singula peccata mortalia confiteri, vt exprimitur in Tridentino sess. 14. cap. 5. & can. 7. & satis significatur in Concilio Lateranensi II. c. 21. & ab Eugenio IV. in suo Decreto fidei, dum in eis dicitur, omnia peccata mortalia esse explicanda in confessione. Non tamen est pœnitenti necessarium quodlibet peccatū mortale seorsim in indiuiduo confiteri; sed ei sufficit omnia illa simul in aliquo numero confiteri, v.g. se viginti fornicationes commississe, in quo Doctores communiter conueniunt, quia eo modo omnia & singula explicantur: imò etiam sigillatim modo requisito à Tridentino c. 5. quia ea particula *sigillatim* ab ipso addita, tantum denotat esse confitenda in indiuiduo, & non sufficere illa tantum in genere, & in specie confiteri, vt patet ex contextu, & vt praxis & vsus fidelium declarauit.

Ita tamen numerus peccatorum mortalium confitendus est, vt si post diligentem discussionem possit certò Mathematicè confiteri, debeat sic fieri, alias non satisfaciet necessitati & obligationi confitendi integrè omnia mortalia: quòd si non possit certò Mathematicè, & possit certò moraliter, addèdo paulò plus minùsve, verbi gratia, *comisi decem fornicationes, paulò plus minùsve*, sic faciendum est.

Sotus.  
Ægidius.  
Ochagau.

Addunt Sotus, Ægidius, Ochagauia, quòd qui post confessionem factam, addendo paulò plus minùsve, recordatur se genus illud peccati aliquot paucis vicibus amplius commississe, quorum in confessione non fuit memor, non teneatur vices illas confiteri, quia ratione particulae *paulò plus minùsve* censetur sub priori numero comprehensa, vt qui confitetur se fornicatum fuisse decem vicibus, paulò plus minùsve, & postea recordatur se alijs tribus vel quatuor vicibus fornicatū fuisse, non teneatur illas tres vel quatuor vices de nouo confiteri: quod nos verè existimamus, quòd etiam postquam recordatus est, se illis tribus vel quatuor

vicibus amplius fornicatum fuisse, possit rectè & verè iudicare se decem vicibus fornicatum fuisse, paulò plus minùsve; non verò quando id non potest sic iudicare, & dicere, vel quia post confessionem iam pœnitenti constat de certo & determinato numero, nempe se duodecim vicibus determinatè fornicatum fuisse; vel quia post dictam recordationem, non possit verè & rectè iudicare, & dicere se fornicatum fuisse decem vicibus paulò plus minùsve, sed duodecim plus minùsve: quia sicut si in principio pœnitenti certò constaret se duodecim vicibus determinatè fornicatum fuisse, aut iudicaret se duodecim paulò plus minùsve fornicatum fuisse, teneretur sic confiteri, sic etiam teneretur post confessionem factam.

Est tamen difficultas, Quomodo explicandus sit numerus peccatorum mortalium à pœnitente, qui in aliquo genere peccati longo tempore vixit, & nequit congruam notitiam peccatorum habere, vt regulariter contingit meretricibus, quæ longo tempore cuilibet prostituta fuerunt, quia si haberi potest, dicendo quoties per diem aut per hebdomadam aut per mensem peccatum mortale commiserit, ad id tenetur.

Circa hanc difficultatem Sotus in 4. d. 18. q. 2. *Sotus* ar. 4. Canus Relect. de Pœnitentia p. 5. §. *Colligo* *Canus* *tandem*, Nauarrus c. 6. n. 15. Valquez q. 91. art. 1. dub. 5. Ægidius disp. 7. du. 7. Ochagauia q. 15. & cōmuniter Doctores docent, tunc pœnitenti, v.g. meretrici, sufficere animi præparatione confiteri, & tempus quò in eo genere peccati vixit, quia tunc nequit meliori modo numerū mortalium cōfiteri.

Curare tamen debet meretrix, aut Confessarius pro ea, vt numerus peccatorum mortalium extraordinariorum explicetur, quia iste aliquando facile explicari potest, vt peccatorum cum consanguineis, & cum Clericis Ordinis sacri, & cum Religiosis, & peccatorum contra naturam: & sæpè erit necessarium meretrici pro exacta numeri peccatorum confessione, circumstantiam loci explicare, quia pro oppidorum diuersitate solet esse maior aut minor fornicationum frequentia.

## DIFFICULTAS VI.

*Vnde sumenda & discernenda sit pluralitas & multiplicatio numerica peccatorum necessario explicanda in confessione.*

Supponimus, affectum interiorem efficacem voluntatis, & actum exteriorem (id est actum extra ipsam voluntatem) quem affectus ille habet pro obiecto, & in quo consummatur, ita efficere vnum moraliter, aut in fundamento generis moris, vt ad vnitatem numericam peccati requisita sit vnitatis numerica dicti affectus, & dicti actus exterioris. Ac proinde quando in aliquo eorum est pluralitas numerica, quamvis in altero sit vnitatis numerica, erit etiā pluralitas numerica peccatorum & malitiarum. Si enim affectus efficax voluntatis est duplex numero, quamvis actus exterior sit vnicus, erit duplex numero peccatū: vt si quis habeat duplex propositum, seu duplicem affectum efficacem occidendi aliquem, v.g. Petrum; & si actus exterior sit duplex numero, quauis affectus efficax sit vnus numero, erit etiā duplex numero peccatum, vt quando quis habet vnum affectum efficacem, seu vnum propositum cōmittendi duo homicidia.

Hoc

Hoc ergo supposito, difficultas est, Vnde sumenda & discernenda sit vnitas, & vnde pluralitas tam affectus efficacis interioris seu propositi, quam actus exterioris.

Circa affectum efficacem voluntatis conueniunt Doctores, quod quamvis expressè cesset, & sæpè repetatur, censetur vnus tantum moraliter, si virtualiter perseueret in aliquo opere procedente ab ipso affectu, siue ab eo proximè procedat, vt quando opus procedens ab eo affectu, est medium proximam fini intento per eum affectum efficacem; siue ab eo affectu procedat remotè, vt quando opus procedens ab eo affectu seu proposito est medium remotum fini intento per eum effectum, est tamen connexum, & concatenatum cum ipso fine: quia tunc effectus ille primus, quamvis desierit esse expressè, manet tamen virtualiter in opere illo procedente ab ipso primo affectu tamquam in suo effectui: affectus autem virtualis censetur moraliter idem cum expresso, ac proinde quando affectus iterum expressè repetitur, non censetur moraliter nouus & distinctus, sed idem cum primo expresso tunc virtualiter perseuerante, ac proinde censetur vnus tantum numero peccatum cum eo. Vnde quando quis existens Compluti, ex affectu efficaci occidendi inimicum existentem Toleti, quatit pecunias, conducit currum, & iter facit, quamvis ille sæpè obliuiscatur homicidij, & consequenter sæpè cesset ab expresso affectu homicidij, tamen dum perseuerat in opere aliquo deriuato ex illo affectu & proposito, dicitur in hoc affectu virtualiter perseuerare, & cum eo affectu continuatur moraliter quicumque alius affectus de nouo expressè elicitus. Imò addimus, affectum illum primum, dum virtualiter in opere aliquo permanet, etiam manere in se ipso actualiter & formaliter (quauis non expressè, sed confusè ex expresso physice mutatum in confusum) quia non manet virtualiter in opere, nisi vt procedente ab ipso affectu, ac proinde non manet nisi in opere facto & amato vt vtili proximè ad actum, seu finem eo effectui intentum, vel vtili remotè, id est facto vt vtili ad aliud vtile ad illum actum, seu finem intentum eo affectu, siue proximè siue remotè.

Et idem ob eandem rationem contingit in effectu efficaci, qui etiam consummatur interius, vt est affectus occidendi aliquem ex displicentia illius, qui est vnus numero affectus, habens rationem prosecutionis respectu occisionis, & rationem fugæ seu odij respectu personæ cui appetitur occisio, dum etiam perseuerat virtualiter in aliquo opere deriuato ab ipso, sicut quando affectus occidendi non est odium.

At postquam primus affectus efficax retractatus est, quoties postea renouatur seu repetitur, discontinuatur etiam moraliter ab ipso primo affectu retractato, & est distinctum numero peccatum. In quo Doctores conueniunt, quia primus affectus dicta retractatione omnino desinit esse etiam habitualiter adhuc moraliter: imò vt optimè Vasquez 12. disp. 75. quando affectus efficax cessat non solum formaliter in se ipso, sed etiam virtualiter, quia nullum apponitur medium ad actum eo affectu intentum, vt quando quis in casu suprà assignato non considerat homicidium adhuc confusè, nec aliud opus vt ordinatum ad homicidium (siue id proueniat ex naturali inconsidera-

tione, siue ex somno, siue ex aliqua alia occupatione) tunc quamvis non retractetur quoties repetitur, etiam in suprà dicto progressu, discontinuatur etiam moraliter, & censetur distinctum numero peccatum; quamvis primus effectus pro paruo tempore cesset, quia tunc verè sunt plures affectus physice, quorum quilibet est malus, & non vnus ab altero, quamvis omnes sint mali ab vno opere intento, verbi gratia ab vno homicidio. Quod verò primus affectus, quamdiu non retractatur, perseueret habitualiter, non sufficit vt dicatur continuari cum posteriori: quia quamdiu tantum manet habitualiter, non manet sufficiente modo vt sit peccatum actuale, & vt is, qui illum elicit, dicatur tunc peccare, sed tantum vt dicatur habere peccatum, aut esse in statu peccati; ergo non sufficit vt continuetur tamquam vnus actuale peccatum cum affectu sequenti, qui est peccatum actuale, quia eo tempore intermedio primus affectus desinit esse peccatum actuale; & quod pro paruo tempore cesset seu interrumpatur, vt pro somno vnus noctis in dicto longo progressu ad homicidium, non sufficit vt dicatur moraliter continuari cum affectu sequenti (etiam si quoad hoc Nauarrus cap. 6. num. 16. Canus Relectione de Pœnitentiâ parte 5. & Lorca 12. disp. 46. oppositum doceant) sicut nec sufficit pro affectibus interius tantum consummatis, vt statim dicemus. Imò addit Vasquez, primum affectum etiam discontinuari, & fieri distinctum numero peccatum naturali inconsideratione malitiæ ipsius affectus; vt si eliciens affectum in principio considerauit esse malum, & postea naturaliter diuertatur ab ea consideratione, quia tunc ex defectu considerationis malitiæ discontinuatur quoad malitiam, quia pro tempore dictæ inconsiderationis desinit habere malitiam, & esse peccatum.

Et nos addimus, etiam discontinuari naturali inconsideratione ipsius affectus, eo modo quo statim dicemus de affectu, qui interius tantum consummatur.

Affectus verò, qui interius tantum consummatur, & efficax non est (qualis non esse affectus odij, & qualis non est affectus simplex delectationis libidinosæ) quoties physice renouatur, est distinctus numero, etiam moraliter, & distinctum numero peccatum, quia tunc primus affectus non manet virtualiter in aliquo opere deriuato ab ipso affectu, cum inefficax sit, & effectum non habeat. Quod etiam est verum, vt optimè Vasquez contra Lorcam, quamvis inter vtrumque sit parua interruptio: quia quamvis vnitati numerice Sacramenti, & materiæ & formæ ipsius non obstat parua interruptio, quia vnitas Sacramenti instituta est à Christo non physica, nec rigorosa moralis, sed lata accommodata, & congruens vsui humano in negotijs humanis, ad quam, vt pote lata, non requiritur omnimoda similitudo adhuc moralis; obstat tamen vnitas innumerice peccati, quia hæc vnitas non est ex beneplacito & institutione alicuius, sed ex natura rei: & idèd parua interruptio, quæ verè discontinuat actus & affectus non continuatos in aliquo effectui, seu opere deriuato, sufficiens est ad pluralitatem numericam peccati; aliàs duo odia physice distincta, & duæ delectationes libidinosæ, si pro paruo tempore interrumpantur, essent vnus tantum numero peccatum, imò etiam duæ fornicationes pro paruo tempore interruptæ, quia ratio est eadem. Consequens autem

Nauarrus.  
Canus.  
Lorca.  
Vasquez.

Vasquez

autem quoad fornicationes est absurdum, & quoad odia & delectationes libidinosas est ad minus falsum, quâvis Lorca quoad odia & delectationes existimet verum. Imò addimus, dictum affectum interiùs tantum consummatum, quamvis idem expressè perseveret, discontinuari moraliter in consideratione naturali ipsius affectus habita tempore intermedio (id est, quando eum eliciens non aduerit tempore intermedio se eum elicere) quia tali inconsideratione discontinuatur ut humanus, & ut capax malitiæ, & etiam discontinuari inconsideratione naturali ipsius malitiæ habita tempore intermedio ipsius affectus, ut quando tantum in principio & in fine aduertitur esse malus.

Circa actum exteriorem conveniunt Doctores, actus exteriores ordinatos ad aliquod peccatum, qui ex se seu ratione sui non habent aliquam malitiam, sed eam tantum habent à peccato in quod ordinantur, quamvis sint physice distincti adhuc secundum speciem, ita moraliter continuari cum peccato ad quod ordinantur, ut non censentur peccata distincta nec inter se, nec ab illo ad quod ordinantur: ut quando quis ad occidendum inimicum querit illum, & conducit currum, & iter facit, & occidit, vnum tantum comittit peccatum homicidij, dum procedant ex affectu occidendi non interrupto adhuc pro parvo tempore, nec in esse humani, nec quoad malitiam modis supradictis. Quod etiam est verum, quamvis dicti actus exteriores non sint inter se connexi, nec concatenati, dum fiant ex vno affectu non interrupto, & in ordine ad idem peccatum: ut quando quis ad homicidium querit pecunias, & conducit currum, & assumit enfem, siue fiant simul, siue pro diuerso tempore; quia tunc moraliter continuantur in vno affectu peccati ad quod ordinantur.

Addunt quoque Doctores, actus exteriores, qui ex se seu ratione sui ordinantur ad aliquod peccatum, quia sunt inchoationes ad illud, ut sunt tactus & amplexus libidinosi ad fornicationem, & percussiones ad nocendum corporis, siue mortis, siue non tam magnum, quamvis ratione sui habeant propriam malitiam, non censeri moraliter peccatum numero distinctum ab eo in quod ordinantur, si fiant ex affectu dicti peccati, & non interrupto aliquo modo ex dictis: quia tunc ex se & ex affectu operantis non interrupto ordinantur in illud, ac proinde cum eo continuantur moraliter. Vnde in confessione sufficit homicidium absque percussione & earum numero, & fornicationem absque tactibus & eorum numero confiteri. Et id est verum, quamvis vnus actus ex his, quæ sunt media ad illud peccatum, non ordinetur in alterum actum, ut duo tactus, aut duæ percussiones, dum aliàs perseveret idem affectus illius peccati, quo ordinantur in illud: quia tunc quamvis non sint connexi inter se tamquam medium proximum, & remotum peccati ad quod ordinantur, connectuntur tamen in affectu ex quo procedunt, & in peccato ad quod ordinantur. Quod si tactus, verbi gratia, non fiant ex affectu fornicationis, sed tantum ob libidinem in ipsis repertam, si fornicatio postea fiat ex alio affectu, tunc erunt peccatum distinctum à fornicatione, quia tunc non ordinantur ad illam ex affectu operantis.

Addunt tamen Suarez & Vasquez contra Nauarrum & Lorcam, tactus & verba impudica post

fornicationem, quamvis fiant ad complementum fornicationis, & quasi appendix illius, esse peccata numero distincta à fornicatione antecedente, quia ex se (qua ratione habent propriam malitiam) tantum sunt inchoationes nouæ fornicationis, & non complementum præteritæ, quia peccatum carnis suâ naturâ consummatur in fornicatione, quamvis operans sua voluntate possit ultra fornicationem ad alios tactus procedere.

Addunt quoque Nauarrus & Vasquez, vnum tantum numero censeri peccatum, quando quis vno impetu aut conflictu efficit plures actus, qui ex se tendunt in vnum peccatum principale, ut quando quis vno impetu sæpius percutit. Et idem indicare videntur, quando quis vno impetu sæpius tangit & osculatur impudicè, etiam id non ordinando ad fornicationem, quia ex vna parte malitia eorum actuum non consummatur in ipsis; & ex altera, quamvis vnus actus ex se non sit inchoatio seu via ad alterum, tamen eo ipso, quod vno impetu seu conflictu eos efficit, moraliter efficit priorem præambulum, & viam ad posteriorem. Et idem expriment de eo, qui vno conflictu sæpe offendit aliquem verbis iniurijs, eiusdem rationis, ut eum sæpe appellando Iudæum, aut furem. Ratio huius esse potest, quia tunc communi estimatione non censetur nisi vna numero iniuria.

#### DIFFICULTAS VII.

*Verum peccata mortalia dubia sint necessariò confitenda.*

**D**ifficultas hæc procedit de peccatis mortalibus in puro dubio, id est, quando quis ita dubitat an commiserit peccatum mortale (siue quia dubitat an fecerit actum ipsum, v.g. an infamauerit, siue quia certus de actu, dubitat an sit mortalis) & quoad id ita suspensus manet, ut nulli parti, nec affirmatiuæ nec negatiuæ, probabiliter adhæreat; quia si pro parte affirmatiua habet probabilem assensum, & non pro negatiua, tenetur peccatum illud confiteri: & si pro vtrique parte habeat probabilem assensum, non tenetur illud confiteri, quia tunc potest sequi partem quam maluerit.

Circa difficultatem ergo conveniunt communiter Doctores, & meritò, peccata mortalia in puro dubio esse necessariò confitenda. Ita Suarez <sup>Summa</sup> disp. 22. sect. 9. Sancius in <sup>Sancius</sup> Summa cap. 10. n. 66. Toletus lib. 3. cap. 7. Sà v. <sup>Summa</sup> Confessio, nu. 7. & Turrianus disp. 29. dub. 6. quod indicat Tridentinum <sup>Tridentinum</sup> sess. 14. cap. 5. dum ait, fideles teneri ad confitendum omnia mortalia, quorum post diligentem discussionem conscientiam habent: qui autem prudenter dubitat an commiserit mortale, verè habet conscientiam illius, quamvis dubiam. Et ratione probatur, quia in dubijs, præsertim facti, tutior pars est eligenda, ut dicitur in cap. *Ad audientiam* 12. & in cap. *Significasti* 16. & 18. de Homicidio, & in cap. *Inuenis* 3. de Sponsalibus; aliàs purè dubitans, temerariè exponitur periculo peccandi; ergo qui est purè dubius an peccauerit mortaliter, tenetur id confiteri, ne se temerè exponat periculo non confitendi integrè mortalia. Et ob eandem rationem, qui certus est se peccatum mortale commisisse, dubitat tamen an illud fuerit confessus,

fectus, tenetur illud confiteri; nisi sit scrupulosus; quia iste, nisi sit certus se commississe peccatum, & illud fuisse mortale, & illud non fuisse confessum, non tenetur illud confiteri, quia id ratio dicitur in illo.

Obseruandum tamen est, peccatum mortale dubium confitendum esse tamquam dubium, alias confessio non erit vera, nec seruabitur æquitas in iudicio confessionis. Si tamen post confessionem peccati tamquam dubij, adueniat pœnitenti notitia determinata peccati, siue certa, siue probabilis, tenetur in sequenti confessione illud tamquam determinatum confiteri, vel tamquam certum, vel tamquam probabile, eo modo quo iudicatur, ut aduertit Sancius n. 69. quia necessarium est confiteri mortale, non minus quam ut est in conscientia. In casu autem dicto post confessionem illius tamquam dubij, est in conscientia pœnitentis tamquam determinatum, siue tamquam certum, siue tamquam probabile, & non fuit explicatum ut tale. Si tamen confessum fuit ut determinatum, & postea pœnitens desinat habere notitiam determinatam, & incipiat habere dubiam, non est necessarium illud ut dubium confiteri, nisi id iudicetur necessarium, ne pœnitens maneat infamatus grauiter apud Confessarium.

Qui autem confessus est mortale sub dubio, & non potest etiam aliud nec mortale nec veniale saltem iam confessum confiteri, vel quia non recordatur illius, vel quia iam non potest loqui, absoluentus est sub conditione. Quod si possit aliud ex dictis, ad id tenetur, ut contra Gerlonem aduertunt Suarez & communiter Doctores, quia Sacramenta absque graui necessitate aut causa non sunt sub conditione perficienda.

## DIFFICULTAS VIII.

*Quale examen pœnitentis prærequiritur ad confessionem.*

Conueniunt Doctores, ad confessionem mortalium faciendam præsupponendū esse prudens, seu cordatum & diligens examen (ut supponitur in Tridentino sess. 14. c. 5. & can. 7. quia eo ipso quod præcipitur aliquis actus, etiam sunt sub obligatione illius præcepti omnia media necessaria ad eum actum. Ad confessionem autem integram omnium mortalium, quæ necessaria est, & sub præcepto, necessaria est discussio, & præmeditatio, & examē, ut patet: & non sufficit quodcumque examen, sed prudens & diligens, utpote ad confessionem moraliter integram, quæ nequit fieri nisi discussio præsupposita sit prudens & diligens.

Pro prudente autem & diligente peccatorum examine & discussione non potest certa aliqua regula tradi, ut aduertit Vasquez q. 91. art. 1. dub. 6. Suarez disp. 22. sect. 10. Egidius disp. 7. dub. 9. & Reginaldus lib. 4. c. 2. quia ad prudens & diligens examen habenda est ratio temporis à quo pœnitens non est confessus, & modi viuendi ipsius, & personæ eiusdem, quia rudiores non sunt ad tam exactum examen obligandi, ac ingeniosiores: imò contingere potest, pœnitentem esse ad eum rudem, ut ad nullum examen obligetur, tamen tunc defectus pœnitentis supplendus est à Confessario suis interrogationibus.

Communiter ergo requiritur, & sufficit, quod examen sit mediocriter diligens, quale fieri solet à

viris prudentibus, & mediocriter timoratis, aut quale fieri solet à viris prudentibus in re graui: sed non requiritur quale fieri solet in re graui honoris, nec diuitiarum, quia naturalis propensio ad honores & ad diuitias excitat ad maiorem diligentiam, quam prudentia dicitur; sed sufficit examen quale fieri solet in re graui, cuius discussio & executio molestiam affert, qualis est discussio & confessio peccatorum, quia examen ad similes actus non fit communiter adhuc à prudentibus nimis exacte, retardante & reuocante ab eo propensione naturali excutiendi molestiam. Quod verum est, etiam si pœnitens credat, quod maiori aliqua diligentia supra mediocritatem veturus, sit in notitiam aliorum mortalium: & ob id, ut aduertunt communiter Doctores, non est necessarium peccata mortalia scribere, quamuis timeatur, imò certo credatur obliuio aliquorum; quia peccata scribere, est extraordinaria diligentia, & maior quam mediocritas.

## DIFFICULTAS IX.

*Verum aliquando sufficiat confessio peccatorum in communi, nullum peccatum in individuo explicando.*

Difficultas hæc procedit de eo, qui est in articulo mortis, & ita impeditus, ut nec verbis nec alijs signis possit peccatum aliquod in individuo exprimere, nec indicare; exhibet tamen signa siue doloris, siue alia quibus insinuat se peccasse sic in communi, & absolutionem desiderare: procedit autem quando confessio sic confusa sit Sacerdoti præfenti.

Sorus in 4. dist. 18. q. 2. art. 5. Abulensis super cap. 16. Matth. q. 69. Canus Relezione de Pœnitentia, par. 5. Ledesma 2. p. 4. q. 9. art. 5. dub. 2. & Nauarrus cap. 26. num. 27. docent, eam confessionem non esse sufficientem, ut pœnitens absoluitur: quibus fauere videtur Tridentinum sess. 14. cap. 5. & can. 7. dum ait, non sufficere confessionem peccatorum in genere. Et ratione probatur, Primo, quia Sacerdos, utpote iudex, nequit indicare & absolvere causā incognitā, ut exprimit Tridentinum ubi supra: confessione autem sic in confuso facta, non cognoscitur à Sacerdote causa de qua iudicaturus est, ut ex se patet, & etiam supponit Tridentinum, dum ex eo quod Sacerdos nequeat ferre iudicium, causā sibi incognitā, infert, confessionem peccatorum in genere non sufficere; ergo dicta confessio non sufficit, ut pœnitens iudicetur & absoluitur. Secundo, quia absolutio est actus prudentiæ, utpote actus & sententia iudicialis: prudentia autem tantum versatur circa singularia; ergo absolutio tantum potest cadere supra confessionem peccatorum in singulari. Tercio, quia si ad absolutionem sufficeret confessio illa peccatorum in communi, etiam posset absolui is qui nullo modo insinuat se peccasse, quia tali insinuatione nihil noui innotesceret Sacerdoti, quia absque ea moraliter est certum Sacerdoti, illum peccasse.

Paludan. verò in 4. dist. 21. q. 2. Antoninus 3. par. tit. 10. cap. 2. Medina Cod. de Confessione quest. 39. Suarez disput. 23. Tolet. lib. 3. cap. 8. Vasquez quest. 91. art. 2. dub. 1. & Egidius disp. 7. dub. 6. docent, & merito, confessionem peccatorum

Abulensis.  
Canus.  
Ledesma.  
Nauarrus.  
Trident.

Paludan.  
Antonin.  
Medina.  
Suarez.  
Toletus.  
Vasquez.  
Egidius.

Trident.

Vasquez.  
Suarez.  
Egidius.  
Reginald.

rum sic in communi in casu dicto esse sufficientem ad absolutionem. Quod sensit Pontifex, qui tempore Henrici IV. concessit Hispaniæ Bullam Cruciatæ, continentem indulgentiam pro his, qui cum signis tantum contritionis, nihil amplius potentibus, absoluebantur, ut refert noster Mariana lib. 22. suæ Historiæ cap. 18. & id exprimitur in Rituali Romano Pauli V. de Sacramento Pœnitentiæ pag. 45.

Mariana.

Et ratione probatur, quia quamvis ex institutione & ex iure Christi ad absolutionem obtinendam necessaria sit confessio omnium mortalium in specie & in individuo, quando moraliter fieri potest, nihilominus quando nequit fieri omnium, sed tantum alicuius, confessio illius sufficit ad absolutionem; ergo quamvis ex institutione & ex iure Christi necessaria sit confessio peccatorum in particulari ad absolutionem, quando sic fieri potest, nihilominus quando non potest sic fieri, sed tantum confessio peccati in communi, hæc sufficit ad absolutionem, cum alias sit vera confessio, & accusatio individua, & singularis, quamvis peccati in communi. Et confirmatur, quia qui certus est se peccasse mortaliter, & non recordatur cuius speciei peccato peccavit, tenetur ad sic generaliter confitendum, & ei sufficit ut absolatur, ergo etiam confessio, qua quis confitetur se peccasse, quando nequit alio modo, sufficit ad absolutionem obtinendam.

Vasquez.  
Suarez.  
Egidius.

Ad dimus, ut primè Vasquez Suarez, Egidius, & ferè omnes Auctores nostræ dictæ opinionis, pœnitentem in dicto articulo existentem posse absolui non solum quando per se ipsum exhibet dicta signa Sacerdoti præsentem, ut diximus, sed etiam quando illa exhibuit in absentia Sacerdotis, si Sacerdoti aduenienti ad pœnitentem, & iam præsentem adstantes in præsentia pœnitentis testentur illa exhibuisse, ut exprimitur in Concilio Arausico sub Leone I. & expressum fuit in Concilio Carthaginensi IV. cap. 36. & refertur in can. 73. qui pœnitentiam 26. q. 6. quod etiam expressit ipse Leo I. Epistolâ 91. ad Theodorum Episcopum, & exprimitur in dicto Rituali Romano, quod non contrariatur Decreto Clementis VIII. quod decrevit, confessionem abfenti factam per litteras aut per internuntium, non esse licitam, ut ipse interrogatus respondit, & nos diximus Disp. vii. i. Difficul. v. quia confessio in casu præsentis Difficultatis non fit abfenti, sed præsentem, quamvis non à pœnitente per se ipsum, sed per adstantes tamquam per testes, vel quasi per interpretes.

Concilium  
Arausic.  
Carthag.

Leo I.

Tridentinum ergo ubi suprâ, dum significat non sufficere confessionem peccatorum in genere, sed requiri confessionem peccatorum in specie & in individuo, tantum loquitur quando confessio sic fieri potest.

Ad primam verò rationem concedimus, per se, seu quando moraliter fieri potest, Sacerdotem non posse iudicare & absolvere causâ incognitâ in individuo, quod tantum voluit Tridentinum; non tamen quando non potest fieri physice, aut moraliter, quia tunc sufficit cognitio causæ in communi.

Ad secundam respondemus, quod, ut absolutio sit actus prudentiæ, sufficit quod sit circa pœnitentem in particulari hoc aut illo modo dispositum, & individua confessione confitentem, quamvis peccata tantum in communi, quia ad actum prudentiæ non est necessarium, quod ad singularia

perueniatur, præsertim quando peruenire nequit. Ad tertiam respondemus, quod quamvis absolutio possit conferri pœnitenti confitenti se peccasse, non tamē ei qui id non confitetur, quamvis Sacerdos id alias sciat absque confessione pœnitentis, quia in priori casu reperitur materia proxima absolutionis, nempe confessio pœnitentis, non verò in posteriori, quia scientia Sacerdotis non est materia proxima absolutionis.

Obseruandum est, ut optimè Suarez, Vasquez, & Egidius, Confessarium, quamvis oppositè opinioni adhareat, teneri sub mortali ad absolucum hominem in articulo mortis constitutum dicta signa præbentem, quia id potest licet facere, conformando se nostræ opinioni, cum sit probabilis; ac proinde obligatione misericordiæ spiritualis ad id teneri, quia quilibet, quando licet & absque incommodo potest, tenetur proximo in tanta necessitate spirituali alterius vitæ existenti providere & succurrere.

### DIFFICULTAS X.

*Utrum aliquando possint aliqua peccata mortalia omitti in confessione.*

Conueniunt Primò Doctores, pœnitentem existentem in articulo mortis, siue physico siue morali, & prudenter timentem non posse ob imminentem mortem omnia mortalia confiteri, posse omittere illa mortalia, quæ nequit absque dicto timore confiteri. Ita Vasquez q. 91. ar. 2. dub. 1. Suarez disp. 23. sect. 2. Egidius disp. 7. dub. 9. Reginaldus lib. 5. c. 5. & Turrianus disp. 30. dub. 1. quia integritas confessionis mortaliū, instituta & præcepta à Christo, non obligat pro tanto periculo, moriendi videlicet absque absolutione, nec pro eo requisita est à Christo ad valorem Sacramenti.

Conueniunt Secundò, quando Confessarius est in articulo mortis, & prudenter timeatur cum non posse ante suam mortem omnia mortalia audire, posse pœnitentem ob rationem dictam illa peccata mortalia omittere, quæ timer non posse à Confessario audiri, si pœnitens ante suam mortem nequeat ab altero absolutionem expectare, ne scilicet pœnitens exponatur periculo moriendi absque absolutione. Addunt Vasquez & Turrianus, idem posse fieri, quando Confessarius prudenter timer infestationem morbi periculosi, si in audiendo pœnitentem detineatur, quia credi non potest, confessionem integram pro eo periculo præcipi à Christo, & ad valorem Sacramenti ab eo requiri. Quod si Confessarius adhuc cum tanto periculo detineri vult (ut laudabiliter potest) nequit pœnitens integritatem confessionis omittere.

Tertiò conueniunt Doctores, idem posse fieri, quando sunt plures in periculo mortis constituti, ut in peste, aut in bello, aut naufragio, & prudenter timeatur, Confessarium non posse omnia mortalia cuiuslibet ante mortem aliquorum aut alicuius audire, ne scilicet aliquis eorum exponatur periculo moriendi absque absolutione: imò iuxta ea quæ diximus Difficultate ix. quando periculum imminens aliud non permittit, possunt omnes simul signo aliquo, ut genuflexione, significare se peccasse sic in communi, & de eo dolere, ut contingeret, si Confessarius dicat, Omnes, qui volunt à peccatis absolui, genuflectant; & tunc etiam possunt

possunt omnes simul absolui à Confessario, dicente, *Ego vos absoluo à peccatis vestris, &c.*

Quartò conueniunt Doctores, pœnitentem posse omittere confessionem alicuius mortalis, quando ex illius confessione prudenter timet graue aliquod damnum, quamuis solum corporale; & non tantum proprium, sed etiam Confessarij, aut alius personæ: quia præcepta positiua, quale est integritatis, non obligant cum graui dispendio; ac proinde integritas confessionis cum tanto dispendio non requiritur à Christo ad valorem Sacramenti. Quamuis in præsentī casu potius est differenda confessio, quam mutilanda, si dilatione vitandum sit damnum, & dilatio fieri possit absque magno incommodo; quia si nequit absque eo differri, potius est mutilanda quam differenda, vt si nequeat differri absque periculo moriendi sine absolutione, aut infamiae alicuius ponderis, aut priuationis magni fructus spiritualis, quæ erit in eo, qui ob id desistit pro non paruo tempore à solita frequentia confessionis & Communionis.

Obseruandum est, quoties ob aliquam causam ex dictis omittitur in confessione aliquod mortale, postea, si cesset causa, confitendum esse suo tempore mortale omissum.

## DIFFICULTAS XI.

*Vtrum circumstantia complicis, cuius explicatio necessaria est ad integritatem confessionis, possit aliquando omitti.*

**D**ifficultas hæc tantum procedit, quando confessio tantum potest fieri Sacerdoti, qui ex explicatione complicis deueniet in notitiam illius, & nequit aliter fieri, saltem absque magno incommodo, quamuis solius dilationis notabiliter incommoda, & quando ex explicatione complicis non imminet ipsi complici aliud detrimentum, quam infamatio apud ipsum Confessarium sub sigillo confessionis: quia si imminet aliud notabile, vt mors, vel notabilis infamatio extra confessionem, tunc circumstantia complicis tacenda est, quia cum graui detrimento teritiæ personæ non est necessaria integritas confessionis, nec sub præcepto. Et etiam procedit, quando explicatio complicis est apud Confessarium infamatio grauis: quia si, attentâ personâ complicis, & attento peccato confesso, sit parui momenti, non est tacenda, quia absque graui causa non est mutilanda confessio.

*Marfilus.* Marfilus ergo in 4. quæst. 12. Viguerius cap. 16. §. 4. num. 17. Bañez 22. q. 33. art. 8. dub. 8. Nauarrus cap. 7. num. 3. & Valentia disp. 7. q. 11. puncto 1. docent, pœnitentem in casu dicto non solum non teneri explicare complicem, sed nec posse, quia quoties occurrunt duo præcepta, illud implendum est quod strictius obligat: in casu autem dicto occurrunt duo præcepta, nempe integritatis confessionis, & non infamandi proximum, ex quibus hoc posterius, vt pote naturale, strictius obligat quam illud prius, vt pote positiuum, quamuis diuinum; ergo in casu dicto tacendus est complex, ne infametur.

*S. Thomas.* S. Thomas verò in 4. d. 16. quæst. 3. art. 2. quæstionc. 5. Durandus q. 4. Paludanus d. 19. quæst. 2. Vázquez quæst. 91. art. 2. dub. 2. Suarez disp. 35. lect. 2. Aegidius disp. 7. num. 89. & Turrianus

disp. 30. dub. 2. docent, etiam in casu dicto explicandum esse complicem. Quod expressit Bernardus in Opusculo de formula honestæ vitæ, in fine, dum ait: *De nullo sinistre loquaris nisi in confessione; & hoc, ubi non potes aliter peccatum tuum manifestare.* Et merito: quia præceptum naturale non infamandi proximum non obligat absolute & in omni euentu, sed tantum existentibus aut deficientibus aliquibus circumstantiis; quod etiam conuenit aliis non paucis præceptis naturalibus, adhuc præceptis non accipiendi alienum, imò & non occidendi: quia infamare proximum, & eius bona accipere, imò eum occidere, fieri possunt ex rationabili causa; reus enim aliquando deiecit crimina occulta testis, quando necessarium est ad infirmandum testimonium illius. Ergo si reuelatio & infamatio complicis est necessaria ad integritatem confessionis, potest licite fieri. Antecedens patet. Consequentia autem probatur, quia ex vna parte integritas confessionis à Christo præcepta, & requisita ad valorem Sacramenti, est ex suo obiecto maioris momenti, quam non infamare proximum apud vnum tantum Confessarium, & sub sigillo confessionis; & ex altera parte proximus sic infamandus, fuit socius & cooperans ad peccatum pœnitentis; ergo integritas confessionis est causa satis rationabilis, vt complex possit sic reuelari & infamari; ergo in casu dicto ob necessitatem & præceptum integritatis confessionis reuelandus est.

Addidimus, & ex altera parte proximus sic infamandus, fuit socius & cooperans ad peccatum pœnitentis; quia quando proximus infamandus ex confessione peccati, non fuit socius & cooperans ad peccatum, integritas confessionis non est sufficiens & rationabilis causa ad infamandum illum, qui esset nimis durum, eum, qui non fuit cooperans ad peccatum, grauius infamari ex confessione illius peccati. Ob quod filius, qui suam matrem viduam, quam inuenit ex prauo concubitu gravidam, occidit, nequit adhuc in casu nostræ Difficultatis peccatum iniustitiæ contra prolem in utero existentem confiteri, ne concubitus matris reuelet, quia mater non est cooperata ad iniustitiam occisionis prolis.

Deinde addidimus in primo consequenti, ergo si reuelatio & infamatio complicis est necessaria ad integritatem confessionis, potest licite fieri; quia quando infamatio complicis, aut alia damnificatio, non est per se necessaria ad integritatem confessionis, sed aliunde per accidens ex reuelatione complicis timetur, non est reuelandus complex: vt quando pœnitens timet complicem reuelatum infamandum esse à Confessario apud alios, aut occidendum; quia tunc integritas confessionis non censetur causa sufficiens infamandi complicem, cum ad integritatem confessionis non sit per se necessaria infamatio complicis apud alios, nec occisio illius, quia sunt extrinsecæ confessioni, & ei per accidens adueniunt.

Ad rationem ergo aduersariorum concedimus, præceptum integritatis confessionis esse positiuum, & præceptum non infamandi proximum esse naturale, & præceptum naturale, quamdiu perseverat, strictius obligare quam positiuum: nihilominus quia præceptum naturale non infamandi proximum complicem in casu dicto ob occursum præcepti positiui non perseverat, sed cessat, non

non præcisè quia positium sit fortius, sed quia positio præcepti positui integritatis confessionis est circumstantia & causa, & ratio sufficiens vrin- fametur proximus, & ut cesset præceptum illud naturale.

Vasquez.  
Ægidius.

Observandum tamen est, ut optimè Vasquez & Ægidius, quòd quando ad reuelationem comp- pitis necessaria est fractio sigilli alicuius confes- sionis factæ, tunc non est reuelandus complex, quia sigillum confessionis est multò maioris mo- menti, quàm integritas confessionis.

### DIFFICULTAS XII.

*Utrum Sacramentum Pœnitentiæ possit esse informe ex defectu integritatis confessionis.*

Paludan.  
Sotus.  
Caietanus.  
Victoria.

**P**aludanus in 4. dist. 17. q. 5. art. 3. Sotus d. 18. q. 3. art. 3. Caietanus v. *Confessio* condit. 10. & Victoria in Summa n. 160. docent, Sacramentum Pœnitentiæ posse esse informe (id est validum, & absque effectu) ex defectu integritatis confessio- nis, quando scilicet in confessione omittitur pec- catum mortale ex negligentia, aut ex ignorantia culpabili. Et in primis, quòd tunc Sacramentum careat effectu, dubitari non potest, quia omis- sio illa est mortalis. Quòd verò tunc sit validum (ac proinde non necessariò repetendum) probatur, quia aliàs onus confessionis esset nimis graue, durum, & rigidum, & laqueis iniiciendis expo- situm.

Medina.

Medina verò Cod. de Confessione q. 23. de

Confessione dimidiata iteranda, Suarez disp. 8. sect. 4. Vasquez quæst. 92. art. 3. dub. 1. Turrianus disp. 28. dub. 3. & Ochagavia Tract. 2. q. 31. do- cent, Sacramentum Pœnitentiæ non posse esse in- forme ex defectu integritatis confessionis, sed in casu aduersariorum etiam esse nullum (ac proinde necessariò repetendum) & meritò: quia integritas confessionis, quæ sufficit ad effectum Sacra- menti Pœnitentiæ, nempe integritas formalis, id est confessio more humano & prudenti integrè facta, ac proinde absque negligentia culpabili, etiam est requisita ad valorem & essentiam Sacramenti Pœ- nitentiæ, ut significatur in Tridentino sess. 14. c. 5. & can. 7.) quia sicut ad absolutionem, utpote sen- tentiam, prærequiritur essentialiter confessio, ita etiam ad illam, utpote sententiam iustam, prære- quiritur essentialiter confessio more humano & prudenti integra, ac proinde facta absque negli- gentia culpabili saltem grauitè; ergo eo ipso, quòd confessio, quantum est ex parte integritatis, sufficit ad valorem Sacramenti Pœnitentiæ, eo ipso suffi- cit ad effectum illius, & consequenter nequit esse in forme ex defectu integritatis confessionis.

Quòd verò Sacramentum Pœnitentiæ fiat nul- lum, & consequenter sit necessariò repetendum, quando confessio culpabiliter non sit integra ad- huc ex negligentia & ignorantia culpabili, non de- bet graue, durum, & rigidum censerì; quia emen- dare quod culpabiliter fuit omisum, non est cen- sendum rigidum. Nihilominus quamdiu ratione cordata & prudenti non constet, aut prudenter non dubitatur confessionem fuisse culpabiliter mutilatam, non est necessariò repetenda.

## DISPUTATIO X.

### De ministro Sacramenti Pœnitentiæ.

#### DIFFICULTAS I.

*Utrum in extrema necessitate, Sacerdote deficiente, sit necessarium laico confiteri.*



**S**UPPONIMVS contra hæreticos, in solis Sacerdotibus esse potesta- tem & iurisdictionem ad absol- uendum à peccatis, ut traditio ipsa ostendit nobis, constans perpetuo Ecclesiæ vfu & praxi. Et defini- tum est ab Eugenio IV. in suo Decreto fidei, & à Tridentino sess. 14. cap. 6. & can. 10. & constat ex eo, quòd illis solis conuenit dicta potestas & iurdictio, quibus specialiter dicitur illud Ioan. 20. *Accipite Spiritum sanctum, quorum remisseritis pec- cata, &c.* id autem solis Sacerdotibus in ipsorum ordinatione dicitur.

Eug. IV.  
Trident.

Est tamen difficultas, An, quamuis in laico non sit potestas & iurdictio ad absoluendum à pec- catis, nihilominus in articulo mortis ipsi, quamuis non potenti absoluere, sit necessariò facienda con- fessio, quando deficit Sacerdos.

Magister.

Magister in 4. dist. 17. art. 3. partem affirmati- uam tuetur, cui consentire videtur S. Thomas ea- dem distinct. quæst. 3. art. 3. quæstiunc. 2. ad 1. & Cyprianus, docere videtur Cyprianus lib. 3. Epistola 17. dum ait: *Si quis oppressus infirmitate, non potuerit expe-*

*clare aduentum Sacerdotis, reconcilietur per Diaconum, facta prius confessione.* & indicari videtur Iacobi 5. illis verbis, *Confitemini alterutrum peccata vestra.*

Bonauentura verò, Scotus, Durandus, Gabriel, Paludanus, & communiter Scholastici in 4. dist. 17. Suarez disp. 24. Vasquez quæst. 93. art. 1. dub. 1. Ægidius disp. 8. dub. 1. & communiter Theologi partem negatiuam tradunt, & meritò: quia id nec est necessarium Iure aliquo Christi, quia confessio instituta & præcepta est à Christo tantum in ordi- ne ad absolutionem à peccatis obcinendam; laicus autem numquam, nec in articulo mortis, potest ab illis absoluere, quamuis deficiat Sacerdos; nec Iure aliquo Ecclesiastico, quia Ecclesia numquam præcepit confessionem, nisi in ordine ad eum- dem finem ad quem Christus illam instituit & præcepit: ob humilitatem autem non est necessariò laico facienda, ut patet; imò nec licitè ei fiet, si ex ea timeatur grauis aliqua infamia, & aliàs non appareat grauis aliqua necessitas aut vtilitas consilij aut auxiliij.

Cyprianus verò non loquitur de reconcilia- tione Sacramentali, sed de reconciliatione exter- na, qua publici pœnitentes in foro externo re- conciliabantur cum Ecclesiâ. Et Iacobus aut non loquitur de confessione Sacramentali, sed de ea quæ sit ad capiendum consilium; aut si lo- quitur